

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
 kereskedésével szemben.

HIRDETÉMÉNYEK,

előfizetési pénsek és a kiadás körüli pauszok
 valamint a lap szelemi részét illető
 minden körülmények ide intézendők.

Főmunkatársak levelek csak ismert kasszák
 fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen napokonként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve	
Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsopiteitor egyszeri beiktatásért 50k
 Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 k
 Nyilttár 4 hasábsopiteitorát 20 k
 Hirdetést vagy reklámot magában foglal
 időtartam sora 50 krajcsár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Szerda Május 22.

101. szám.

A közoktatási miniszter nyilatkozata.

(Sz.) Talán egy miniszter budget nyilatkozatát sem lehetett oly érdekelten várni, mint a gr. Csáky Albinét. Gróf Szapáry, Szilágyi és Wekerle miniszterek már előbb is országosan ismeretes egyénisége, a kormány kebelében, avagy a parlamenti és pártélet körében korábban kitéjtett tevékenysége; kettejüknek választóikhoz intézett program-nyilatkozata s a harmadiknak politikai multja elég tájékozást nyújthatott a közönségnek, hogy új posícióikban milyen állást lesznek elfoglalandók s mit lehet várni tőlük.

Ellenben gr. Csáky Albinnak rövid minisztersége óta nem igen nyílt alkalma, hogy addig szűkebb körre terjedt működése terén érvényesült egyénisége általánosan ösmertté válhassék s a nagy közönség határozott ítéletet tudjon magának felőle alkotni.

Hozzá járult ehhez a tájékoztatlan-sághoz még az a véletlen is, hogy a véd-erő-javaslat oly mesterségesen és oly raffinált módon elfacsart vitája idején, a midőn az ellenzék arra a neveléses dogmára esküdték, hogy Magyarországon a magyar nyelv, a német miatt, a szegény-padra kerül, a gróf Csáky miniszter neve alatt jelent meg a középiskolai német nyelvtanítást illető amaz ismeretes rendelet, a mely semmi összefüggésben nem állt ugyan a védőerő-vitával, de a melynek odiosus szimbólumtűntetéséről s a nemzetiség ellen intézett attentatumként való befektetéséről ugyancsak gondoskodott. A mi ellenzékünk. Mind hiában volt a valóságnak és a ráfogásnak föltűntetése és igazolása — a Tisza Kálmán személye elleni szenvedélyes gyűlöletet mindenképen igyekeztek gróf Csáky miniszter személyére is átplántálni s a dolgot úgy tüntetni föl, hogy az új miniszter, kinek a nemzetiség szellemi érdekei vannak gondjaira bízva, nem hiva, hanem károsítója ez érdekeknek.

Pedig, ha csak egy kis igazságérzet lakozott volna az illetőkben, már maga

az az új eljárás, melylyel érdemleges működést megkezdette, a midőn a közoktatási állapotokról szóló miniszteri évi jelentés addig nem szokásos részletes tárgyalását kezdeményezte a képviselőház közoktatásügyi bizottságában, el kell vala ismerniök, hogy itt a gyakorlat emberével van dolgunk — a mint, hogy, egész sora az új kezdeményeknek és reformoknak, épen e bizottsági tárgyalásoktól lesz datálható.

De a gyakorlatiasság e jellemvonása, egész teljében, csak most nyilatkozik meg igazán, ama programszerű beszédben, melylyel a miniszter tárczájának költségvetését a képviselőházban bevezette. Nem, mintha, az általános elvi kijelentésektől talán, tartózkodott volna. Sőt inkább, a mit tárczája ügykörének általános irányzatára s ennek folyamatoságára nézve hangoztatott; a mit az egyházi kérdéseket illetőleg az állami, a királyi, az egyházi jog-és munkakörre s mindezek sértetlen föntartására, a törvény és a való élet szempontjából s az egyéni lelkiismeret tiszteletben tartása alapján, kijelentett; valamint a mit tárczája összes ágazatainak intensív elmélyítése iránt kilátásba helyezett — mind ez annak szolgálatá örvendetes bizonyítékát, hogy gróf Csáky Albin egészen tisztában van föladataival, saját céljaival, elannyira, hogy a mily őszinte kegyellett és nagybecsűséggel nyilatkozik nagy elődje működéséről, ép oly határozottan tudja megjelölni a maga munkáját, mely nem azért lesz más, mintha egyebet akarna, mint elődje, hanem azért, mert mindazt teljességre készül juttatni, a mit amaz kezdeményezett. De a beszéd tulajdonképeni célja, ez általános tájékoztató kijelentések mellett, a tárcza egész ügykörének gyakorlati kérdései felé van fordítva s ezeknek sorrendjében, mintegy utat jelöl a követendő eljárás, a megoldandó föladatak számára.

Es pedig nem is csak egy-két esztendő munkája az, a mire mindenre a miniszter, e concis, e tömört foglalatú szemléje rendén, vállalkozik. Azok az egyenként is

mind rendkívüli fontosságu specialis kérdések, a melyeket, a köznevelés s közoktatás fundamentumától elkezdve, föl a legfelső oktatás intézményének meg szaporításáig is végig sorol, mindenütt egy-egy jellemző vonással jelezve saját fölfogását, szándokait is; azok a specialis cultur-türekvések, a melyeknek bár csak egy rövid passust juttat, de ezt oly nyomatékkal, hogy kiérzik belőle a fontosság, melyet mindezeknek tulajdonit — minden irányban kivive, hosszú, következetes és tervszerű munkálkodást követelnek. De bármely sok e föladat s így bármely hosszú időre terjedjen is megoldásuk, az a két, hogy úgy mondjuk: methodicai tétel, a melylyel a miniszter beszéd: végszakán foglalkozik, egyik a folyton új és új törvények alkotására, másik a közigazgatási szolgálat egyszerűsítésére, a kimutatások és rubrikák apasztására s a munkavégzés gyorsítására nézve, oly egészséges gyakorlati érzéket juttat kifejezésre, a mely igen kedvező kilátást nyújt a jelzett föladatak sorjában való megoldására nézve.

Még lesz alkalmunk e programbe- széddel foglalkozni, melynek tartalma bőv anyagot nyújt az egyes, oly fontos kérdések megbeszélésére. Most csak általánosságban kívántuk jelezni azt a kedvező benyomást, melyet e nyilatkozat nemcsak a pártban, hanem a képviselőház szemben levő padjain és a nagy közönség körében is keltett.

Pozsonymegye új főispánja. Gróf Zichy József, kinek Pozsonymegye főispánjává való kinevezése már e napokban fog közzététetni, s vasárnap Budapesten járt s meglátogatta Tisza Kálmán miniszterelnököt és Baross Gábor ideiglenes belügyminisztert. Gróf Zichy vedródi birtokán Pozsonymegye minden vidékéről mintegy négyszáz főnyi küldöttség ke- reste föl, mely — a megye bizalmáról bizo- sítva — a főispánság elvállalására kérte. Gróf Esterházy István ki évtizednél hosszabb időn át volt Pozsony megye főispánja, már régebben beadt lemondását s a lemondás el fogadására vonatkozó legfelebb intézkedés legközelebb már meg fog jenni a hivatalos lapban Gróf Zichy Józsefnek, ki hetfőn este megjelent a szabadelvű kör helyiségében. minden oldalról kifejezték szerencsekívánatai-

kat Zichy József táviratot intézett Dröxler pozsonyi polgármesterhez, melyből kitűnik, hogy a kormány által neki felajánlott főispáni állást elfogadta s kinevezése már a legközelebb várható. Gróf Zichy táviratában ama reményét fejezi ki, hogy sikerülni fog a hivatalnokokkal s a lakossággal egyetértve szőlővárosa javára munkálkodni.

A képviselőház munkarendje. A költségvetés tárgyalása a képviselőházban eddig sokkal több időt vett igénybe, mint azt hitték. Mégis remélhető, hogy a költségvetés nyolca nap alatt elintéztetik és mint a „B. C.” jelenti, a kormány intencionának megfelelőleg, a mostani ülésszak alatt még egyes kisebb törvényjavaslat, köztük a pénzügyi közigazgatás reformjáról szóló tárgyalható lesz. Az országgyűlés elnapolása őszig azonban alig történhetik meg június 8-ika előtt.

Az egyéves önkéntesek tanulmányi kedvezményei.

Tisza Kálmán miniszterelnök a katonai szolgálatot teljesítő joghallgatóknak adandó tanulmányi kedvezményekről törvényjavaslatot terjesztett elő a képviselőház hét- fői ülésén. A tvjavaslat az 1883: I. tozikk módosításáról, tekintettel a katonai szolgálá- tot teljesítő joghallgatókra, ezeket rendeli: A köztisztviselők minősítéséről szóló 1883: I. tvozikk 3. §-a d) pontjának rendelkezése a katonai szolgálatot teljesítő joghallgatókra nézve annyiban módosítatik, hogy oly jog- hallgatók, kik jogi tanulmányaik elvégzése után azok megszakításával egyéves önkéntesi szol- gálatot teljesítettek, vagy mozgósítás folytán katonai szolgálatra behívtattak s egy félévnél hosszabb ideig szolgálatban tartattak, ugy- szintén oly joghallgatók, kik igazolják, hogy mint egyéves önkéntesek besoroztatván, szol- gálati éveiket tanulmányuk befejezésének ide- jére halasztották, a mennyiben hét szabály- szerű félév alatt a rendeltileg előszabott tantárgyakat hallgatták, ezen hét félévük alapján végbizonysítványt nyerhetnek s tan- folyamuk bevégezettnek tekintendő.

A javaslat indoklásából kiemeljük a kö- vetkezőket:

„E törvényjavaslat a joghallgatóknak nyújtandó kedvezményről szól, melyet egy félév elengedésében vélek megzabandónak, ugy azonban, hogy a hét félév alatt az ösz- szes köteles tárgyakat a megállapított óra- számban hallgatni s az alapvizsgálatokat kellő időben letenni tartoznak. E kedvezményt

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az én egész...

Az én egész életem utja,
 Ott van megírva a tejutba'...
 Csüggeni a fényes nagy egen:
 Ez volt eddig az én életem.

Nem is látok most sem egyebet,
 Éjjel-nappal csakis az eget;
 Csak az ezer fénylő csillagot,
 Szép szeméből a mi rám ragyog!

Ez nekem ez, az én halálom,
 Ezért kerül most is az álom...
 — Az is van tán rólam megírva:
 Csillagok vigyenek a sirba.

De azért ti hulló csillagok,
 Majd az én síromra hulljatok,
 Hogy ott se' álmodjak egyébből,
 Csak az ő két fényes szeméről!

Szabolcska Mihály.

Annyi víz, a mennyi tűz...

— A gyógyszerésznő hugocskája való-
 ban elragadó, kedves kis teremtés.

Ezeket mondotta Törös János orvos ur,
 A mint belépett ridég garçon lakására, és
 igyekezvén gondolatának más irányt adni,
 elővette eddigi hü életfársát: a hosszú száru
 csibukot. Megtöltötte a legillatosabb dohány-
 nyal; rágyújtott, s végig heveredett a vörös
 bördívánon.

Kékes füstfelleg töltötte be a szobát. A

doktor tekintete fenn révedezett a rózsásra
 festett falon, majd a kék füstbe mélyedt, de
 bármire nézett: mindenünnen a gyógyszer-
 résznő nővérének szép és e'ragadó arca mo-
 solyogott felé. Es a doktor teljes erővel szívta
 a csibukot, míg nagy sokára észrevette, hogy
 valami torkot reszelő, kegyetlen rossz, ke-
 sernyész izzt érez.

— Ördögadta, teremtette! elalupt a
 pipám.

Rossz jel. Törös fölkel, letette pipáját,
 s néhányszor végig sétált a szobán. Meg-
 csóválta fejét. Majd megállva elővette zseb-
 óráját, s megtapintá ütérét; az után kezét
 szívére téve, figyelemmel kísérte annak dobo-
 gását. Mikor mindezzel készen volt, a tükrörbe
 nézett, savanyu arcczal simitá végig idő
 előtt megkopaszodott fejét; s kétségbeesett
 sóhajtással mondá:

— Szerelmes vagyok!

Annyira megijeszté e fölfedezés, hogy
 rendszeren használt kedves mondását, melyet
 kedves alkalommal világgért el nem mulasz-
 tott volna jótanácsként előadni: most, mikor
 ő maga vehette volna legtöbb hasznát, elfe-
 lejtette utána tenni:

— Annyi víz, a mennyi tűz... értvén ez
 alatt, hogy kellő mennyiségű vízzel bár-
 mily nagy, és bármilyen tüzet el lehet
 oltani.

Ha lázbeteghez hívták, mikor a vén-
 iráshoz fogott: csendesen maga elé mor-
 mogá.

Ha szerelmes fiatal ember ömledezett
 előtte, rögtön küzbévagott:

— Nem ér az semmit, fiatal barátom.

Annyi víz, a mennyi tűz, hideg zuhanyt, hi-
 deg zuhanyt. Ez leghamarább visszahozza az
 ember esztét. Tapasztalásból tudom, tapaszta-

lás a legjobb tudomány. Tehát annyi víz, a
 mennyi tűz...

Sőt mikor a gyógyszerészek keresztapá-
 nak kérték föl, a negyedik kis örökös ré-
 szére, s az apa a fölötti óhajának adott ki-
 fejezést: vajha az új szülőt maradna leg-
 ifjabb: — a kedves keresztapa előállott,
 hogy:

— Hja, hja annyi víz, a mennyi tűz...
 nem mondtá tovább, hanem gonoszul mo-
 solyogott, — napjainkban mindent meg-
 értenek.

De nem felejtének. S tudott dolog, hogy
 a hölgyek e téren legkönnyebben megbántha-
 tók. A kis gyógyszerésznő szemöldöje össze-
 rándultak egy percze, aztán kisimrutak —
 mintha ezeket gondolta volna: Hej, ha ezt
 magának visszaadhatnám!... No de semmi
 az, — a keresztapák és orvosok, mint az
 emberiség jöltevői, sokat megengednek ma-
 guknak, hát még ha mindkettő egy személyben
 egyesül.

Órákból napok, és napokból hónapok
 lettek. A doktor kissé tuloktat járt a gyógy-
 szerészekhez és kedvencez madara a kajdác
 rendszeren ezzel fogadta, ha benyitott szo-
 bájába:

— A gyógyszerésznő hugocskája... Nem
 tudta tovább, hanem sohajtozott irgalmatla-
 laul.

Es a doktor, mintha észre sem venné
 a csufolódást s mintha csak saját szavait foly-
 tatná: mondá tovább:

— Valóban elragadó kedves kis terem-
 tés — sóhajtozott ő is.

A mint haladt az idő, az orvos szívére
 tetten kézt s így szólt:
 — Ó nélkül nem élhetek!

Kiválasztotta a neki legjobban álló ing-
 gallért; föltette legzsebb nyakendőjét s
 háromszor, négyszer jól bíralt alá véve
 magát, rettenetesen kilékelőzve indult el a
 patikába.

A gyógyszerész szobájának ajtaján ko-
 pogtatott. Semmi válasz; benyit. Oh nagy
 ég! száve eszeveszetten kezdett táncolni, min-
 den vére fejébe szállt: Minka kisasszony ott
 állt az íróasztal előtt, s keccesen perczgettette
 a tollat.

János doktor egészen oda volt. A hülyg
 nem vette észre, tovább irt; ő pedig to-
 vább gyönyörködött. Ez a ruha, ez a fényes
 fekete haj; ez a piczinyke gömbölyű alak,
 mind — mind ott kísért álmaiban. Es most
 itt van teljes valóságában, üde szépségében.
 S bár arczát nem látja, de János doktor
 tudja, érzi, hogy ez ő.

Remegve, lábujjhegyen tesz pár lépést
 a hülyg felé, a doktor térdre ereszkedik,
 magfogja a puha fehér kezét, gyöngéd csókot
 lehel rá s reszkető hangon rebegi:

— Minka nagysám, szeretem... Szer-
 ratlek... Angyalom... hm, izé, én ke-
 gyedet feleségül akarom venni!

Nem sikerült. Kárba veszett a szép
 betanult vallomás, de ki tehet róla, hogy
 oly iszonyu hőség van e szobában, hogy sze-
 gény doktor homlokáról óriási verejtékcsep-
 pek permeteznek. Fejét nem meri felemlöni,
 csak csókolja a kezében szorított kacsót.

A hülyg megréttent, akkor vette észre
 a szegény szerelmet, mikor kezét aijához
 vitte. S a mint végig nézett a térdelőn, s
 végig hallgatta nyilatkozatát, csodálkozás
 tükröződött arczán, melyet nemcsak a pajzán
 mosolygás váltott fel.

a jogi kérdés érdekeinek sérelme nélkül megadhatónak vélem, mert a szorgalmi idő jobb felhasználása és a jelenleg csupán 20-ban megállapított köteles heti óraszám némi fölemelése mellett a szükséges tananyag ez idő alatt is elvégezhető s nem szabad felelni hogy a joghallgatók, valamint általában a felsőbb iskolák látogatói az eddigi, a tanítás szempontjából is jogosan kifogásolt állapot mellett egyidejűleg lévén katonák és felsőbb iskolai hallgatók, szolgálatuk egy éve alatt az iskolai előadásokból bizonyos némi mulasztottak kevesebbet, mint a mennyi az e javaslat értelmében elengedendő félév által rájuk nézve veszendőbe megy. Viszont azonban a tanidőnek kedvezményképen elengedendő része meghosszabbítható sem volt, mert azt a tananyagot, a melyből egy jogásznak mai nap elkészülnie kell s a mely a jogéletünk fejlődése folytán bizonyos tekintetben évről évre gyarapodik, átlagos tehetőséget és szorgalmat véve alapul, két félévvel rövidebb tanfolyamba összeszorítani már csak a jogi képzés általános színvonalának veszélyeztetésével lehetne; s ehhez járul még az a másik szempont, hogy a nagyobb kedvezmény mellett a jogi pálya — melyre ifjúságunk még most is túlságos számmal fordult, még nagyobb vonzerőt gyakorolna, szemben az oly pályákkal, mint a műszaki, az orvosi, melyeken a tanfolyam ekkora megrövidítése már épezzel lehetetlen volna.

E törvényjavaslat nincs tekintettel ama második szolgálati évre, a melyre oly önkéntesen fognak az új törvény értelmében köteleztetni, kik a tisztvíz vizsgáatot le nem tezik. Ki kellett azonban terjeszt-ni e kedvezményt azokra, kik nem mint egyévi önkéntesek, de mozgósítás folytán kényyszerítettek polgári tanulmányaikat hosszabb időre félbeszakítani, mert ezek, kik voltaképen még komolyabb jelentőségű szolgálatot teljesítettek, mint az egyévi önkéntesek, legalább ugyanoly könynyűbítésre számíthatnak polgári tanulmányaik befejezése tekintetében, mint azok. Ugyazint meg kell adni a kedvezményt azoknak is, kik önkéntes évet nem tanulmányaik félbeszakításával, hanem azok előtt, vagy után szolgálnak le, mert tanügyi szempontból előmozdítani kell azt, hogy mentől többen végezzék egyhuzamban tanulmányaikat.

Hogy e törvényjavaslat csupán a köztisztviselők minősítéséről szóló törvény módosítására szorítkozik, holott a bírói és ügyvédi pályára lépő joghallgatók ugyanily kedvezményben fognak — tekintettel katonai szolgálatukra — részesülni, annak oka az, hogy csakis az 1882. I. t. ez. utal határozottan a „jogi négyévi tanfolyam”-ra, minnek folytán e rendelkezésével szemben a tervezett kedvezmény csak törvény alapján lesz megadható, míg a bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869. évi IV. t. ez. a bírói gyakorlati vizsgáról szóló 1874. évi XXIV. t. ez. és az ügyvédi rendtartásról szóló ugyanazon évi XXXIV. t. ez. csak „a jogi tanulmányokból letett elméleti vizsgákat”, a „tanulmányok”, a „jogi és államtudományok” befejezését említi s így ezeknek határozományai a tanidőnek bizonyos esetekre rendelti uton valót megrövidítését ki nem zárják.

Külföld.

Az olasz király tegnapi d. e. érkezett Berlinbe Crispivel együtt. — Fogadtatása nagyszerű és lelkesedett volt. — Az egész német főváros fényárban uszott.

A francia közéletben sajtóságság jelenség a népszerűtlenség, sőt ellenszenv, a melylyel Ferry találkozik. O kétségkívül a körtársaság egyik legtehetségesebb és legjellemesebb államférfia s majdnem azt mondhatni, hogy ellenfelei épp ezért viselkedés irányában a legingámból gyűlölettel. Már ama hír is, hogy ő átvette az „Estafette” vezetését, nagy mozgalmat idézett elő, melyet még fokozott azon jelentés, hogy Ferry a kamarában fel fog szólalni, sokat támadott közoktatási törvényének védelmére. A „Lanterne” Jules Ferry kamarai felszólalása alkalmából vihárt helyez kilátásba. — Cassagnac pedig az „Autorité”-ban úgy üdvözli Ferry fellépését, mint a köztársaság végének kezdetét. — Jules Ferry máj. 16-án a politikai társaság központja volt a köztársasági elnök által az Elyséeben adott bálban, a melyen 6000 embernél több vett részt. Állítólag azt jelentette volna ki, hogy a sajtó hajszája és a Clémenceau által tett lépések dacára ragaszkodik szándékához, hogy a költségvetési vitában felszólaljon. Az hírlík ugyan, hogy Clémenceau Constans be ügyminiszterhez fordult és kijelenté neki, hogy ő nem kezeskedhetik a pártjáért és a feyverszínét további fenntartásáért, ha Ferry beszél és felizgatja a radikálisokat.

Napi hírek.

Jókai a Hortobágyon. A mi nagynevű kedves vendégünk Jókai Mórá és a társaságában levő festőművészek annyira jól találják magukat a Hortobágyon, hogy nem jöttek vissza onnan ma reggel, a mint tervezték, hanem csak délután, úgy hogy csak a ma este 10 órai vonattal fognak visszautazni Budapestre. A vendégek kalauza az uton is, kint a Hortobágyon is Nánássy Ferenc a gazd. egyet elnöke volt, ki mindenütt tanu jelét adta szeretetreméltó előzékenységének, s ugyancsak nagy tárgy és helyőmeretűl tett biznyságot és a viszonyok alapos tudásának jelét mindenütt kitüntette. Az idő kedvezett a kiránduló társaságnak, bárna itt-ott felhők uszálltak az égen, melyek annak a hó vágynak beteljesedését fenyegették — hogy a Hortobágyon délibáb láthatassanak. Jókai koronként aggodalommal nézegette a naperoidját, mely mindig biztatólag válaszolt. Es csakugyan kiderült. Mikor a k a d a r c i csárdán tul a kocsi a Hortobágyra értek, lassanként tisztulni kezdett az ég boitozatja s később délibábos fényben uszott az egész láthatár. A juhartó kocsiság telepén megnézték a juhnyírást. A kocsiról leszállva elragadtatással szemlélték Ujváros látóképét, melyet a ragyogó délibáb emelt magasra. A juhnyírásnál egy két derék juhászsal ösmerkedtek meg a vendégek, kik büszke önézettel mutogatták meg gyönyörűen font ostorjaikat, és juhaik kacskaringós szarvait. Egy szépen dolgozott ostort meg is vásárolt Feszty Árpád, hercegléi fizetve meg annak árát a juhásznak, ki majd elhűt belé, mikor a művész az új ropogós nagy bankót markába nyomta. Közél a hortobágyi csárdához elébe lovagolt a vendégeknek B o r o s s László mátai biztos, ki meleg szavu üdvözlötet mondott. A csárdánál már várták a vendégeket R a b László tanácsnok Kálmánchelyi Mór városi kerületi kapitány, Axmann Gyula állatorvos, György Elek s többen, — kikhez később vendégnek ájtott Rickl Antal földbírtokos is. A művészvendégek rögtön a megérkezés után munkához laktak, s G o n d y - E g e y v e l, kik mindketten kint voltak pillanat fénykép felvételeket eszközöltek. A nagyhídhöz közel tereltek a ménest, s pányvákall csikót fogattak. A felvétel azon pillanatot tünteti fel, mikor a csikós a pányvát löki, de a festők számos rajzot készítettek maguk is, különösen nagy szeretettel rajzolták azt a képet a mikor a megfogott csikót a legények magukhoz húzzák, hogy a pányvát a ló nyakából kiküszköljék. Lassanként kezdődik az ösmerkedés a csikósokkal, kik ebéd utánra a csárdához lettek rendezve. Gondy és Egyef lefénképeztek még a birka usztatást, a gulyát, a ménest több csoport képet (a csikósokat lóháton) — de bizonyára legérdekesebb lesz az, mely lopva készült, s mely azt a jelenetet örökíti meg, mikor Jókai a borívó asztal mellett a csikósok közé telepedett le, s egy szál cigány hegedűje mellett együtt koczinatgott velük. Ez már délután volt, s a kosorus író nem vette észre, hogy micsoda cselet forraltak ellene. Az ebéd pont 12 órakor kezdődött, a mikor azt mondja Jókai: „Elég volt a délibábból, lássuk már most a déli-évest.” A nagyszerű menu dícséretére vált a gondos házgazdának Rab László gazdasági szenátorának. Pompás étel-ek és pompás borok lettek szervizva. A menu következő volt: „Csiga és májgaluska leves, marhahus pöszmete mártással, töltött káposzta sertés carmonadlival, malacz peccenye, rétes, fekete kávé.” — Az ebéd alatt a hortobágyi csárda egyetlen cigánya Rimóczi Lajos húzta a keszervet, úgy a hogy tudta. Az volt épen a specialitása, hogy bámulatos készséggel húzta rosszul, nyikorgósan. De

a csikóslegények értenek ezen a hangon, mert pompásan tudnak rá táncolni. Ki mondt felköszöntöket? Hát ki mondt volna más, mint a hortobágyi pápa Dely Mátyás. Még pedig olyanokat mondott, annyiszellemmel, alaposággal, elmeíllel, verével, hogy mindenki elragadtatással hallgatta, s Jókai is kifejezést adott őszinte tetszésének. Három felköszöntőt mondott az öreg, de egyik sikerültebb volt a másiknál. Ebéd után kezdődött az igazi multság. Ünnepe volt csaknem az egész hortobágyi személyzetnek. Ott ittak, daoláztak, táncoltak a csárdában, s míg a festők egymásután rajzolgatták a tipikus alakokat könyvecskéikbe, addig Jókai hallgatóon, hosszán, fáradságtalanul szemlélte az igazi tősgyökeres magyar alakok multságát, s később ő is közejük elegyedett s csaknem kigördült a könnyű szeméiből, mikor egyszer csak elébe áll az egyik csikós F ü l e p J ó zsef. Derék, piros pozsgás képű, jól megtermett erőteljes férfi. Kezében egy pohár bor, s felköszönti Jókait: „Eddig is ösmertem én Jókai urat hériből, miket róla olvastam. Azt kívánom az Uristentől, hogy minden magyar szívből örökre fennmaradhasson a Jókai név.” „Köszönöm édes barátom, — viszonzá Jókai és erőteljesen megrázta a csikós markos kezét — köszönöm, többre becsülök ezeket az egyszerű szavakat száz cifra felköszöntőnél.” Ez a Fülep különben derék, olvasott ember. Van neki otthon, — azt mondja — vagy 30 kötet regénye s már sokat olvasott a „Jókai ur irományából, a mik szanaszéjjel vannak az országban mindentel.” „Este a nap lenyugtában, reggel a nap felkeltében gyönyörködtek a vendégek, mely van a Hortobágyon oly fölséges, mint a Riggin. A társaság jókedvvel ma délután érkezett vissza s ma este a 10 órai vonattal utazik haza Budapestre.

Jogász-majális Ide s tova eljő a várvavart jogász majális ideje is. Orbán nap, május 25-ke remegtetni a szőlőtulajdonosokat, de e nap már előre is kellemes képzeldésbe ringatja a leányokat és menyecskéket, mert a jogászok nyári táncvigalma e napra esik. A Dobos pavillon terme fényes közönséget fog látni 25-én este és lesz jó kedv, mint mindenütt, a hol a debreczeni jogászok megfordulnak. Nem kell azért félni, ha netalán esős idő lenne is, hiszen a festelen, jó kedvet nem akadályozza nyilvánulásában a zápor, még a villám se. Orbán pápa nem fog ki, minden esalhatatlanság mellett sem a corpus juris művelőin, — csak a leányok legények helyükön.

Temetés. B i r ó J ó z s e f r. cath. papnövendék holttestét, kinek halálát már tegnap megemlítettük t-gnap este tették örök nyugalomra. Szép számú közönség kísérte ki utolsó útjára a korán elköltözött; a sírfellett Boldizsar Kálmán az elhunyt egyik barátja mondott bucsuzó beszédet mely után behantolták a sírt. Nyugodjék békében!

Uj élet a csolnákzó egylet taván. Az államvasutak pályaudvara mögötti tó tükkrét új könnyű csinos sandolínok és csolnakok szel- delik és a májusi csillagos esteken evező lapátok csobogása, csolnakázók vig danája tölti be a tájképet. P o l o n y i A n d o r u r tevékenységének sikerült a lankadó érdeklődést ismét feljéle fordítani ezen kellemes és egészséges vízi sportnak. Már eddig is sok új tag iratkozott be; de hogy még több iratkozzék, ma a következő sorok közzétételére kértünk fel: „A csolnakázó egylet a következő felirat aláírás iveket bocsátotta közre.” Tisztelettel felkértemek azon urak és hölgyek, a kik a debreczeni csolnakázó egylet tagjainul magokat felvételni óhajtják: hogy becses aláírások által vagy mint alapító 30, vagy mint pártoló tag 5 vagy 3 firtal belépésüket jelezni méltóztatassanak. A társaságunk módosítás alatt lévén, azok a tisztelt aláíró tagok rövid idő alatti egybe hívásával fognak megerősítettetni és a m. miniszteriumhoz jóváhagyás végett felküldetni. Mind a három rendbeli aláírás kivéve a 30 firtos alapítók illetőleg a kik egyszer s mindenkorra — a pártoló tagokat illetőleg pedig egy évre vagyis egy évadra a kikötőben mindenkor szabad bemenet és szabad csolnakázás élvezetével leend egybe kötve. Az új forintos pártoló (családi jegyűl) tagság egy három tagból álló családot a fent körül írt előnyökben részesíti. A három forintos pártoló tagok csolnakázási és szabadbemeneti jogait gyermekeikre vagy közeli rokonaira 20 kr. új „Szabadjegy” váltása mellett átruházhatják. Egyleti tagnak azonban csak is az aláírt egyén tekintetik egy évig — vagyis ismételt új aláírásig. Aláírás ivek előzetesen a polgári casinóban a kereskedelmi önképzőkörben, Klekner és Lichtenstein cégégnél és a kikötőben vannak letéve. Az elnökség.

Műkedvelő előadás a „Margit” fürdő nyári szinkörében. Az e z é l r a kiváló izléssel berendezett s a „Margit” fürdő mellett fekvő nyári szinkör a jövő hó 2-án műkedvelő ifjúság által lesz megnyitva. A közönség rég várt kellemes szórakozást nyer a műkedvelő előadásban, mely alkalommal „Tuba Rózsa” című 3 felvonásos népszimű kerül színre. A czimszerpet Nagy Erzsike kisasszony játsza s azoknak, kiknek alkalmuk volt a próbát látniok kedvezően nyilatkoztak szépen

iskolázott hangjáról is. A műkedvelők mindent elkövetnek, hogy ez estén kellemes szórakozást biztosítsanak a közönségnek.

A felolvasókör választmányi f. hó 23-án délután 5 órakor gyűlést tart a főiskolai akadémiai gyűléstermében. A gyűlésnek több fontos tárgya lévén, arra ez uton is tisztelettel meghívja a választmányi tagokat — Az alelnök.

Adományok a nőegylet theastélyére. Felhívítések: Simonffy Samuel 10 firt, Kiss Sándor, Steinfeld Antal, Bekény Péterné, özv. Hegyi Mihályné 5—5 firt, Czégyel Ferencné Simonffy Imre 4—4 firt, gr. Bethlen Mikó Róza, Ujfalussy Endre, dr. Varga Géza, Berger Mór, B. V. Steinfeld Mihály 3—3 firt, Osztérly Ernő, Sheer Benőné, Tüdös Jánosné, Némethy Flajosné, Meyer Emilné, Turai Farkas, Farkas Lajosné, dr. Sonnenfeld Zs. (N. Váradi) K. M. Varga Ferenc, Király Ferenc 2—2 firt, Wertheim Mórné, Tóth Endréné, Hollósi Dezső (N-Váradi) 1—1 firt, Légszergyári igazgatóság 13 firt 86 kr. — összesen 94 firt 86 kr. —

Élelmi szerek bevásárlására adakoztak: Szabó Lajosné urnő 10 firt, Rázdó Gyuláné és Szántay Károlyné urnők 3—3 firt, Vecsey Imréné, Révész Bálintné, Benyócs Emilné, Kaszanyiczky Endréné, Csanak Józsefné, Ujfalussy Józsefné, özv. Láposy Ferencné, Vecsey Zoltánné, ifj. Csanak Józsi I., Sárvány Gyuláné, özv. Csorba Lajosné, Dragota Ignácné, Vecsey Imréné, Simonffy Emilné, Ferenczy Elekné, Molnári és Lakyné, Berger Henrikné, Szepessy Antalné, Rothschnék Emilné, Kola Jánosné, Holländer Gyuláné, Balázs Odónné és Simonffy Imréné urnők 2—2 firt; Zádor Lajosné, Kardos Lászlóné és Güllí Nádorné urnők 1.50—1 firt 50 krt; Márk Pálné, öz. Szabó Sándorné, N. N. Röscher Richárdné, Szabó Güllí Anna, Szabó Kálmáné, Gaszner Károlyné, Nánássy Erzsébet, Szikszay Józsefné Scheer Benőné, Dr. Popper Alajosné, Dr. Balkányi Miklósné, Lukács Arminné, Sebess Györgyné, Móser Adolfné, Paksy Imréné, Varga Ferencné Tóth Lajosné, Takács Ferencné, Brunner Edéné és özv. Nagy Lajosné urnők 1—1 firt 10 krt. — Összesen nyolczvanhét forint ötven krt. —

Ételneműeket adományoztak: Jóó Isváné egy tál pulykát, egy tál sonkát és egy kenyeret. Csáky Gergelyné egy tál pecsenyét, Tóth Sámuelné egy tál kappan sültet, Somogyi Pálné egy tál pecsenyét, Csiky Lajosné egy tál pulykasültet, Békési Gyuláné hat kiló kocka cukrot, Varga Károlyné egy tál koibázt, Riesz Lipótné egy tortát, Fráter Imréné két tál pulyka és kappan sültet, Szabó Kálmáné egy pulyka sültet és egy tortát, Tóth Antalné 4 butella bakarbort, Legányi Gyuláné egy tál sültet, Tamássy Béláné egy tál sültet, Szesztina Lajosné egy tál sonkát, Kolda Jánosné egy tortát, Kopeckzy Józsefné egy tál sonkát, Fehér Hermanné egy tál hideg halat, Pally Miklósné hat butella bort, Lamprecht Frigyesné egy tál pulyka sültet és egy tál thea süteményt, Komlóssy Imréné egy morogyó tortát, Komlóssy Arthurné egy tál kappansültet, Komlóssy Dezsőné egy tál kappansültet, Pusztay Lajosné egy tál pecsenyét, Szalay Józsefné egy tál fűlvagottat, Béressy Sámuelné egy pulykát, László Józsefné egy tál sonkát, Veszter Istvánné egy tál sonkát, Szentpétery Jánosné egy pulykát, Szabó Mihály egy tál fűszelt sonkát, Györyné egy tál pecsenyét és téstát, Geréby Fülöp 30 db narancs, 30 db citrom, 2 üveg rum és két kiló szalonczukorkát, Györfly Józsefné egy tál kappansültet, egy tál téstát és egy fehé kenyeret, Nemes Kálmáné egy tál pecsenyét, Áron Manóné két tortát, Buzás Elekné egy tál pecsenyét, Kuczik Gáborné egy sonkát és indol fánkot, Geréby Fülöpné egy tál sonkát, ifj. Irinyi Istvánné egy kávékrémet és galantint, Varga Lajos 25 citromot

A szabadságharcz-szobor tiszta vagyona már 165,920 firt 23 kr. A szoborbizottság elhatározta, hogy a künlévő fővárosi gyűjtőivek további szorgalmazásától, eláll, de a vidékre azon törvényhatóságokhoz, — melyeknek kebelében gyűjtő-bizottságok alakultak, újabb megkeresés intéztetik a hátralevő ivek beszolgáltatása iránt. — A bizottság kitűzte a pályázatot is a szoborra. A pályaművek benyújtási határideje 1890 decz. 31.

A debreczeni szintársulat ügye. A holnapi városi közgyűlésnek egyik komoly figyelemreméltó tárgya lesz Valentin Lajos szingagatózó kérvénye egy 3000 firtos kölcsön adása iránt. Ugy értesültünk, hogy a tanács nem javasolja megadni a Valentinnek ezen kölcsönt. A tanács határozati javaslatát azon indokolással hozta meg, hogy Valentin három évre szóló szerződés idejéből már csak egy év van hátra, a tanács pedig ezen időt kevésnek tartja arra, hogy Valentin a 6000 firtos kölcsönből még fentlévő tartozását és a kért

Nikó.

ujabb közgyűlésben nyavaslat melyly folyó gyűlés legbüztak és vényt iránt, után — ab hozzáltását tett V tovább 80 tag érdeke szavaz nak, h 2000 Ezen sége n vebbi régi Debre sának igényv juk, — kapot 4000 lszel közlőse van meg i megk o ép Ezen gánal nak l igazg koloz latot nyári tőllire 3000 nyári szezo — a telmé kérdé tartá kívül össze mily en b Debr ez id szeml direct pott t esteñ helye ezen nak r leyk emelt képv től a tott, csán elől a heze miko szin vinti tézke Teme és Gy a hat mint mai neve gyur bizel ajánl elfog köző Bére Szel Győ Bére dalm és t érser 21-ét háza után földi órak nyug az e isme tem örve ták kün szél álla szál mun a N és het lése Dez gr. lét, nag

mükedvelők min-
tén kellemes szó-
úságának.
asztmánya f. hó
lést tart a fősi-
ben. A gyűlés-
n, arra ez uton
asztmányi tago-
y let theastélyére.
mel 10 frt, Kiss
kény Péterné, öz-
v. Zsigly Ferencné,
gr. Bethlen Mikó
Varga Géza, Ber-
Mihály 3-3 frt,
enőné, Tüdös Já-
eyer Emilné, Tu-
dr. Sonnenfeld
Ferencné, Király
Mór, Mór, Tóth
(Váradi) 1-1 frt.
13 frt 86 kr.;
t. 86 kr.;
adakoztak: Sza-
Gyuláné és
3 frtot, Vessey
Benyás Emilné,
Józsefné, Uj-
bossy Ferencné,
Józsi I., Sárváry
né, Dragota Ig-
onffy Emilné, Fe-
Lakyné, Berger
né, Rothschnek
Lánder Gyuláné,
Imréné, Urnök
Kardos Lászlóné
0-1 frt 50 krt;
orné, N. N. Rész-
Anna, Szabó Kál-
Vánassy Erzsébet,
enőné, Dr. Pop-
Miklósné, Lukács
Móser Adolfné,
neznő Tóth La-
runner Edéné és
-1 forintot.
t ötven kr. —
k: Jóó Isváné
akát és egy ke-
y tál pecsenyét,
ppan sültet, So-
ét, Csiky Lajosné
si Gyuláné hat
Károlyné egy tál
y tortát, Fráter
kappan sültet,
ka sültet és egy
utella bakarbort,
sültet, Tamássy
na Lajosné egy
né egy tortát,
sonkát, Fehér
lat, Pallay Mik-
precht Erigyesné
gy tál thea süte-
yogyórtortát,
tál kappansültet,
appansültet, Pus-
ét, Szalay József-
ssy Sámuelné egy
tál sonkát, Ves-
szentpétery Já-
Mihály egy tál
gy tál pecsenyét
0 db narancs, 30
két kiló szalon-
gy tál kappan-
y fehér kenyeret,
pecsenyét, Áron
Elekné egy tál
egy sonkát, és
é egy tál sonkát,
é-kremit és ga-
romot
netársulata, a vi-
ő b e n, mint E.
adi „Szabadság”-
ta a közönséget,
fülé mulatságok-
rezeni cigányok
vendégeinek mu-
nsége tulnyomán
mökéből, s Angol,
ágából gyűlt össze,
sz háremével, egy
agnó udvarával, s
irt katonatiszt 8
a legkevésbé kép-

ujabb kölesönt letörleszthesse. A bizottsági
közgyűlést azonban ezen javaslattal egyáltalán
nem gátolhatja meg abban, hogy a javas-
lattal ellenkező határozatot hozzon, a
melylyel Valentinnek a 3000 frtos kölesönt
folyóvá teheti az igazgató részére. Ma a köz-
gyűlés legtekintélyesebb tagjai és a szünig
legbuzgóbb barátai népes értekezletet tartot-
tak és miután Valentin tegnap újabb kér-
vényt adott be a szünigyi bizottsághoz az
iránt, hogy szerződése 1890. virágvasárnapja
után újabb három évre meghosszabbíttassék,
— abban álapodtak meg, hogy indítványba
hozzák a közgyűlés előtt a szerződés megúj-
ítását a magát erre három éven át érdemessé
tett Valentin Lajossal, indítványozni fogják
továbbá, hogy nemcsak ezen, a több mint
80 tagból álló kitiűő szintársulat existenciája
érdekében szükséges 3000 frtos kölesön meg-
szavaztassék az ez időszert pártatlan direktor-
nak, hanem 1890-től a társulat a város részéről
2000 frt subventióban is részesíttessék. —
Ezen indítvány méltányossága és szükségese-
sége mellett feleslegesnek látunk minden bő-
vebbi okadatolást. — Álláspontunkat, mely
régii tapasztalatokon, igaz meggyőződésen
Debreczen város magasabb kulturális hivatá-
sának fellegásán, a művelt társadalmi élet
igényeinek megértésén alapul, röviden igazol-
juk. — Valentin az ezelőtti egy évvel
kapott 6000 frtos kölesönből idáig több mint
4000 frtot már visszafizette a városnak. —
Ezzel bebizonyította, hogy Valentin, mint
kölesönvő is olyan férfi, ki teljes tudatában
van kötelezettségeinek és kötelezettségeinek
meg is felel, a mint a két oldalú szerződés
megköveteli. — A 3000 forintos új kölesönt
ő ép úgy vissza fogja fizetni. —
Ezen összeget Valentin tulajdonképp nem ma-
gának, hanem annak a nagy keretű társulat-
nak kéri, mely Paulay, a nemzeti színház
igazgatójának beismerése szerint ma még a
kolozsvári fejedelemleg subvenzionált társu-
latot is sok tekintetben felülmúlja, melyet a
nyári állomásokon együtt kell tartania, hogy
télre Debreczenbe jöhessen. — Valentin ezen
3000 frtot előlegül osztja ki tagjai között a
nyári 6 hetes szünigetre, s majd a debreczeni
szezon alatt mindegyikük gagejából levonja
a közzöttök lévszerződés értelmében. — A mi a subventió kérdését
kérdését illeti, a 2000 frtot, a színház fen-
tartási költségei és egyéb dolgai segélyeken
kívül, senki nem tekintheti olyan magas
összegnek, melyet a város házi pénztára, bár-
mily sok oldalról van is az megterhelve meg
ne bírna, vagy a melyet a színház ige
Debreczenből meg ne érdemelne. Valentinnek
ez időszerint csak terhei vannak a várossal
szemben még pedig olyanok, a mik a régibb
directoroknak nem voltak. — Az ócska, ko-
pott ruha- és diszelettárért 2 frtot kell fizetnie
esténként; a városnak ingyen páholyt a legjobb
helyen tart fűnn, — a mi soha el nem adhat;
ezen kívül különböző egyéneknek és hivatalok-
nak nagyszámu tisztelt jegy van kikötve, me-
lyek például a Blaháné föllépte idején tel-
lemelt árak mellett több mint 120 frt értékű
képviseletet egy estén. — Valentin előtt, ki-
től az eddig fizetett festő pénz is megvona-
tott, még minden direktor megbukott, Kre-
csányi ugyan nem, mert a fenyegető krach
elől elvonult; pedig addig kevesebb teher ne-
hezedett a direktor vállaira, — mint most,
mikor az igények ugy a közönség, mint a
színház részéről, jóval magasabbak. A sub-
ventio megadása tehát olyan méltányos in-
tézkedés lenne, melyet másutt Szegeden,
Temesvároton, Szabadkán, Kassán, Sopronban
és Győrben mindenütt megadott a színház-
hatóság és több helyen nagyobb összegben
mint a mennyi most nálunk javasoltatik. A
mai értekezlet javaslata — Debreczen jóhí-
re érdekében, melyre annyira büszkék va-
gyunk, melyről Jókai Mór hátfőn este olyan
hízelgőleg, annyi elragadtatással beszélt —
ajánljuk a tekintetes bizottsági közgyűlésnek
elfogadás végett.

— **Hafalozás.** A legmélyebb részvétellel
köszöjük a következő gyászjelentést. Özevgy
Béressy Dánielné született Szele Viktoria öz-
v. Szele Imréné szül. Szöke Juliánna Szele
Györgyné szül. Béressy Borbála férjével és
Béressy Sámuel nevelés s gyermekeivel egy-
maguk mint a többi rokonok nevében is táj-
dalmas szívvel tudatják a szeretett férj, vő
és testvér nagytiszteletű BÉRESSY DÁNIEL
éremjénél ev. ref. lelkésznek, f. évi május hó
21-én, d. u. 4 órakor, életének 63-ik, boldog
házasságának 29-dik évében, hosszas betegség
után történt elhunytát. A megboldogultnak
földi részei f. évi május hó 24-én, d. e. 10
órákor fogtak az éremjénél sirkertben örök
nyugalomra letétni. A végtisztességtételre
az elhunytak tisztársai, rokonai, barátai és
ismerősei fájdalmas szívvel meghívtatnak. A
temetést a „Kegyelet” helybeli jó hírnévek
örvendő temetkezési intézet rendezi.

— **A kaszálók rendezése.** Az erdős puszták
és cserekaszálók helyszínelése és telek-
könyvezésére nézve a debreczeni kir. törvény-
szék, mint telekkönyvi hatóság új sorrendet
állapított meg. E szerint a Pacz és Bánk kaszálók
részek bevezetésével a helyszínelési
munkákat a H a l á p o n folytatattatik s utána
a Nagy csere, Gut (belső és külső) Monostor
és végül a Fancsika következik.

— **A hajdúvámegyei gazdasági egyet**
betűn d. u. tartotta meg évi rendes közgyű-
lését a vármegyeház nagy termében. Lukács
Dezso alelnök vezetésével, ki felolvastta
gr. Zichy Géza elnöknek hozzá intézett leve-
lét, melyben gr. Zichy Géza, hivatkozva
nagy mérvű elfoglaltságára és azon körül-

ményre, hogy nem lakhatik többé Hajdúme-
gyében, a gazdasági egyet elnökségéről le-
mond. Lukács Dezso alelnök — tisztársai-
val együtt — az alap-szabályok értelmében szün-
tén letette eddig viselt tisztét. Uzonyi Imre
indítványozta, hogy gr. Zichy Géza ismét
kérjék fel az elnöki tisztet elfogadására. Erre
azonban Kasztl László (Tetétlen) gr. Zichy
Géza megbizásából kijelenté hogy
a gróf ur semmi körülmények között nem
hajlandó többé az elnöki tisztet elfogadni, de
igéri hogy ezental is támogatni fogja az
egylettörökéseit. A lemondás sajnálattal vét-
tetvén tudomásul, jegyzőkönyvbe vétetik s
gr. Zichy Géza — az egyet érdekében
kifejtett 6 évi működéséért — jegyzőkönyvi
köszönet szavaztatik. Ezután következett a
tisztújítás. Elnöki titkos szavazás után 18
szavazattal 4 ellenében, a gazdasági egyet
elnökévé gr. Dégenfeld József főispán választot-
tatt meg. Az új elnök meghívására Lukács
Dezso, Nábráczky István, Lipovniczky
Imre, s Fischbein Ignác, mint küldött-
ségi tagok átmentek a főispán lakására.
Gr. Dégenfeld József főispán megjelent a köz-
gyűlésen, s kijelentette hogy az elnöki tisz-
tet elfogadj, Uzonyi Imre — rövid üdvözlő
beszéd után — az új elnöknek átadta az el-
nöki székot, s a közgyűlés további folyamán
gr. Dégenfeld József elnököt. — Alelnök-
kévé megválasztottak 24 szavazattal közli
Lukács Dezso 16, s Rázsó Gyula 15
szavazattal. Lukács Dezso azonban kijelen-
tette, hogy az alelnöki tisztet többé nem vál-
lalja el, — ekkor Rázsó Gyula melé Nagy
Kálmán (Nánás) választott meg alelnökké.
Választmányi tagokká egyhangulag megválasz-
tattak: gr. Zichy Géza (Tetétlen), Lukács Dezso
(Nádudvar), Szinay Gyula (Debreczen), Fekete
Sándor (Debreczen), Oláh Károly (Debreczen),
Stern Jakab (Kaba), Fischbein Ignác (Nád-
udvar), Horváth Kálmán (Kaba), Szivós Géza
(Szoboszó), G. Tóth Mihály (Szabolcs), Csapó
István (Földes), Szöllösy Imre (Földes),
ifj. Ványi Sándor (Földes), Bogdán Gábor
(Földes), Farkas Pál (Dorog), Bachrach Gyula
(Csege), Kasztl László (Tetétlen), Vásárhelyi
István (Szovát), Lipovniczky Imre (P-Ladány),
s Kállay Imre (Nánás). Az 1889 ik évi költ-
ségvetés 1827 frt 22 kr bevétellel s 750 frt
kiadással állapított meg, így a maradvány
1077 frt 22 kr lenne. A választmány megha-
talmazatik, hogy az idén 300 frt erejéig
állatdíjazást, vagy kiállítás rendezzen; erre
nézve a további teendőket a választmány
bizott meg. A titkárság és pénztárság választá-
sa a választmány hatáskörébe tartozván, ezt
az új választmány fogja eszközölni.

— **Az osztályi gyűléseket** által megválasz-
tott Bieber József b-ujfalui volt se-
gedlélkész az egyházközség felőlán volt meg-
kaptak az esperesi bejegyzést s így elfoglal-
hatja új állomását. E héten oda is költözik
Esztrára és beközöntö predikációját vasár-
nap tartja meg.

— **Betörő és csaló egy személyben** Ha-
lász Sándor 19 éves subuac legény szűknek
találta maga körül azt a kört, melyen belül
egy szatócs üzlet hetes tevékenysége mozogni
szokott. — Tehát „gondolt nagyot és mar-
szet.” Tegnap éjjel alkücsesal feltörté gaz-
dasszonyának, egy nagy-uj-utcai özevgyasz-
zony üzletének pénzes fiókját s abból 7 frt
62 krt zsebre vágott. — A háztól erre elil-
lant s még kora reggeli órákban urnője ne-
vében egy nagy vára d u t e z a i k e r e s k
e d t ő l (B. A.-tól) kicsalt 15 frtot kölesön.
Az így összeharóslott pénzből azután vásá-
rolt magának új mellényt, eszimat, a feles-
leggel pedig elindult szülőföldje felé. De csak
V. Pécsig gyalogolt; mert ott észbe jutott
hogy Debreczenben jobban lehet mulatni,
mint falun. — Tehát a gőzösvén v i s s z a
jött Debreczenbe s itt cimborájával együtt
nagy mulatságot csapott. De vesztére tért
vissza, mert az éjjel az őrárat elesipte őket,
a mint Széchenyi utcaán vig dalolás között
vonultak a szélső házorok felé. Még hét fo-
rint készpénzt találtak Halásznál, meg az
ruhadarabokat. A rendőrség fáradsága, mely-
lyet a betörő és csaló hetes köröztesére
fordított, kárba vészett. Hanem az igazgá-
szolgálatás megkapta a deliquent.

— **A Hungaria zeneestélyei.** Ma szerdán
a R á c z Károly zenekara közreműködése
mellett zeneestély lesz a Hungáriában. Az
udvarkerthe a Kádas utcaai nagy kapun is
van bejárat.

— **Elgázolt vasuti ör.** Megrázó szeren-
csétlenség történt az éjjel a magyar állam
vasutak 122. sz. őrházánál, a szoboszlói
országut mellett. — A Budapestre menő esti
személyvonat után egy külön vonat indult a
39. gyalogezrednek fegyvergyakorlatra behi-
vott tartalékosaival Aradra. — Ez a külön
vonat az említett őrházánál a hozzá közel álló
vasuti őrt, Boros Lajost elütötte. — A szeren-
csétlen ember a mozdony alá bukkott és a
hosszu vonat egész a legközelebbi őrházig
huzta magával a sineken. — a nélkül, hogy
előbb észre vették volna. — Borosnak testét
a kerekék iszonyuan összeroncsolták. — A
darabokra szagatott hullát a ma hajnali vo-
nat szállította be Debreczenbe. Borost nejé
és 4 kiskuro gyermeke siratja.

— **Biharmegyei hírek.** A nagyváradi
s e r t é s s z á l l á s ú g y é b e n az alaku-
landó részvénytársaság előkészítő bizottsága
azon kérelmet intézte a nvárdi l. sz. kápta-
lanhoz, hogy az alkalmasaknak talált terüle-
tek egyikét engedje át a társaságnak. Az
ügy barátai azt hiszik, hogy a káptalan nem
tagadja meg a kérelem teljesítését. — C e r-
l i e n huszárezredes, Nagyváradon idözik az

ott állomásozó huszárszázadok feletti szemle-
vegett. — A biharmegyei köz-
p o n t i s o r o z ó j á r á s b a n a fősorozás
eredménye a következő: mind három korosz-
tályból fel volt véve 836 hadköteles, ezek
közül megjelent 775, alkalmasnak találtatott
a hadsereg unozozatálékába 63, a hadsereg
póttartaléka jutalékába 38, a honvédség unozoz-
jutalékába 13, a honvédség póttartaléka jutá-
lékába 11, mint esafélfenntartó a póttarta-
lékba besoroztatott 19, összesen tehát beso-
roztatott 144 hadköteles; visszab-lyeztetett
475, fegyverképtelennek találtatott 152, tö-
röltetett e halálózás és téves felhívás alap-
ján kilenz.

Közgazdaság.
A tehenészetről.
(Folytatás.)
Ily czállal szemben lehetetlenül válik a
legesekeylebb hanyagságot is elnézni, annyi
val is inkább, mert semmisen oly érzékeny a
pontosság és tisztaság tekintetében, mint egy
okszzerűen kezelt tehénistálló, mert semminemű
állati és növényi termék, nincs kitéve oly
hirteleni megromlásnak mint éppen a tej. —
mert erre befolyással van nemcsak maga az
állat, hanem annak egyéni tulajdona is, éppen
ugy mint a helyiség és ennek berendezése,
nemcsak tápanyag minősége, hanem a meny-
nyiségi is, nemcsak a fejés módja, hanem an-
nak rendszeresen betartott, ideje is, nemcsak
az állatok tisztántartása, hanem maguk a
gondozók tisztasága is, nemcsak a tej lehü-
tése, hanem mint egyik legfontosabb tényező,
a tejes edények tisztántartása.

Ezen össztényezőkről akarok egyenként
szóllani, ismételtlen kérve b. olvasóim el-
nézését:

Hogy mennyiben befolyásolhatja az ál-
lat mint egyed vagy mint fajta a tej quali-
tását, arra nézve azon tapasztalati tényt em-
lítem föl, hogy a legegészségesebb és legéletre-
valóbb szarvasmarhafajtákat a hegyi marha
szolgáltatja minők a soh-wizi-pinzgauri, all-
gauri stb. melyek ha nem is mutatnak fel ki-
váló tejjelhozamot, de azon 10-12 liter tej,
mit naponként adnak, a legjobb minőségű és e
mellett ezen állatok a gyöngy, vagy tüdő-
gümőkör iránt kevesebb hajlammal bírnak;
ezekkel szemben állanak a lapály marhák,
bő — 18-20 lit. — tejelő képességükkel, de
sokkal gyengébb minőséggel és az állatok a
betegségek iránt való nagyobb hajlammal,
mert tény viszont az is — és azért vigyá-
zandó — hogy az állatok körjái a tejjel
emberre is átvihető, így p. gyöngykóros
vagy szájfájós tehén fel nem forratl teje lá-
zas állapotot és ajkon, nyelven hólyagokat
idézuek előt.

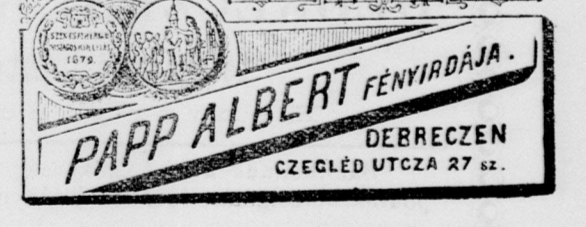
Az istálló helyiségnek építési módja,
fekvése, nagysága, berendezése, hőmérséke
egyenként is nagy szerepet játszanak, hát
még összeségükben; az építési módjára nézve:
minden istálló ellegyen látva kellő világítá-
i ablakkal, a szükségeshez képesti ajtók és
kapukkal; fekvésére nézve arra legünyű fi-
gyelemmel, hogy az istálló hosszoldala észak
felé ne jusson, mert télen ez ily istálló gyors-
san lehül, míg nyáron a déli oldal hevitő
melegét nem ellensúlyozza az északi old-
al árnyéka, — mely két excentris, kár-
tékony befolyással van, nemcsak az álla-
tok egészségére, de a tej mennyi- és mi-
nőségére még inkább; — nagyságára nézve
fentartva a szabályszerűen megkivántadó egy
tehenre szükséges helyet, az ezt tullepők,
egyéni kedvtelést, de a tisztaság előnyére
üznek, — annál fontosabb azonban a beren-
dezés és hőmérsék viszonyainak tekintetbe
vétele, miután állatainknak nem adhatjuk meg
a pótolhatlan friss hegyi léget, ígykeznünk
kell az istállót, oly szellőző és friss levegőt
bevonó, ha a legprimitívebb móddal is tehát
szellőző kéményekkel és lyukakkal ellátni,
hogy ott folytonos gyöngye légáramlat legyen,
mely nemcsak az állat egészségére, hanem az
épület karbantartására is befolyással van, e-
mellett gondoskodni kell a bevezető csator-
nákól és azok tisztán tartásáról, hogy a hig-
nyűlők gyorsan eltávolodjék, továbbá a tejhűtő
helyiség oly közeli elhelyezéséről, hogy a tej,
ha csak lehet, közvetlen a hűtő készülékbe
öntethessék, ellenesben minél rövidebb idő-
közökben oda juthasson; — az istálló lehető-
leg egyenlő hőfokban tartassék és itt legcélsz-
szerűbb betartani a 10-14 fokot, mert
magas hőfokban a tej már a tehén tőgyében
megromlik, megturózik vagy szagot kap,
— ha pedig sokkal alacsonyabb, akkor a tej-
elválasztó mirigyek nem működnek kellőképen
és kevesebb tejet kapunk, a jászak magasak
ne legyenek, és lehetőleg az istállóban tör-
ténjék az itatás vagyis vízvezeték legyen
alkalmasa. (Vége. köv.)

Farbige Seidenstoffe von 60 kr.
bis. H. 7.65 p. Meter — glatt und gemus-
tert (circa 2500 versch. Farben und Des-
sins) — versendet roben- und stückweise
porto- und zollfrei da Fabrik Dépot G.
Henneberg (k. und k. Hoflieferant, Zürliche
Muster umg-hend. Briefe kosten 10) kr. Porto.

Lakváltoztatás.
Dr. BORBÉLY IMRE
FOGORVOS
rendelő helyiségeit f. hó 20-ától fogva,
Dr. Szécsi Emil volt lakásába
teszi át.

Jó, szép és olcsóságunknál fogva
különös kedveltségnek örvendő Zsol-
nay-féle
„Rózsamáz”
főzőedényeket és
különlegességeket.
Legújabb találmánya, könnyen
és biztosan kezelhető, önfeljesztő
Szódavizgepeket
minden nagyságban; valódi Bern-
dorfi, alpaca és chinaezüsi
evőeszközöket és disztárgyakat.
Kertilámpákat
és tükrözött
kertigolyókat
nagy választék és olcsó árak mellett
ajánl
KASZANYITZKI ENDRE,
üveg-, porcellán-, lámpa- és háztar-
tási cikkek nagy raktára.
Arjegyzékekkel kívánatra bérmentve
szolgálók.

Kardos László
Debreczenben, Czegléd-utca.
Ujküldemény érkezett
Nyári czerua
ruha-szövefekben (Zephyr)
melyek belföldi és angol-gyártmányban
a legezlszerűbb és legszebb nőiruha
kelmeket szolgáltatják.
Áruk minőség szerint méterenként
26 kr. és 1 frt közt váltakozik.
Különösen kiemelendő a színek tar-
tóssága és szépsége, valamint a szövet
ruganyossága és könnyedsége.

Elvállal a fényképészethez tartozó
minden munkát: egyes személyekről ép
ugy mint csoportokról, színes fényképek
(aquarell) készítését, házak, állatok levé-
telét, régi képek másolását, nagytásókat
egész életnagyságig. stb. stb.
Fényrúdamat a legnagyobb kénye-
lemmel berendezvén, s a külföld elsőren-
dű intézeteiben szerzett tapasztalatom
alapján remélem, hogy a n. é. közönség
igényeit kielégíthetem.
Tisztelettel
Papp Albert,
fényképi rő.
n.-czepléd-utca 27. szám.

Bérbeadó.

A sámsoni határban egy
300 katást, holdas

földbirtok bérbeadó.

Ertekezhetni csapó-utcán 359. sz.
háznál.

Salzburg-parschi Vizgyógyintézet

a Gaisberg aljában, a várostól 15 percznyi távolságban, pompás alpesi panoráma, vizgyógyászat, massage, elkövérédek elleni és lábadozóknak alkalmas, villamos fürdők, svéd gyógytornászati tornászattal és uszóméddel. Teljes ellátás naponként 2 frt. Prospectusokkal szolgál Dr. BREYER.

2106. tkv.
1889.

Arverési hirdetm. kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. állam kincstár és az elrendelt csatlakozás folytán a debreczeni ref. egyház végrehajthatóan ö. v. Szondi Mihályné Szakácsi Erzsébet végrehajtást szenvedő elleni 99 frt 55 kr. tőkekövetelés és járuléki illetve ellene 200 frt tőke járuléki iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbíró) területén lévő sz. kir. Debreczen városában fekvő, a debreczeni 377. sz. tjkvben A. + 390. hrsz. alatt felvett 2754. népsorszámu házastelekre az árverést 777 frt 50 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi június hó 5-ik napján délután 3 órakor ezen kir. törvényszék mint tkvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 77 frt 75 kr, az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál elegendes elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át kell szolgáltatni.

Kelt Debreczenben, 1889. évi márczius hó 12. napján.

A debreczeni kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
kir. tszki bíró.

DEBRECZENI ASZTALOS-EGYLET

temetkezési intézete és sirkő raktára

Kenyér-piacz tér, Tisza-ház.

Bátorkodunk a n. é. közönség szives figyelmét a már 16 év óta fenálló, solid pontos kiszolgálás, továbbá jutányosság tekintetében általánosan elismert

temetkezési intézetünkre

felhívni s azt, valamint nagyválasztékú

SÍRKŐ-RAKTÁRUNKAT

előforduló esetben becses pártfogásukba ajánlani.

Eddigi üzleti elveinket változatlanul fenntartván, azon helyz etben vagyunk hogy t. vevőink igényeit minden tekintetben kielégíthetjük s bármily szerény vagy diszes temetkezéseket a legjutányosabban eszközölhetünk.

Sirkő raktárunkban készletben tartunk mindennemű, márvány, syenit, gránit stb. emlékköveket s azokat a legolcsóbb árban árusítjuk el. — Ugyazint elvállaljuk azoknak felállítását, melyért csak saját kiadásainkat számíttjuk fel.

Szives pártfogásukat továbbra is kérve,

Megszabadultam

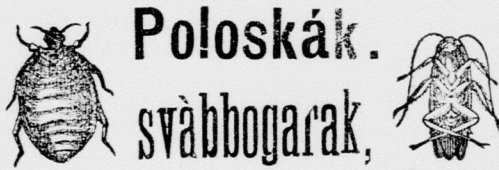
a terhes szeplőtől,

Bergmann liliom tej-szappana napontai használata által.
Kapható: egy darab 45 kr. Dr. Roth-
chnek V. Emil gyógyszerárában (Telefon
üzszekűtés.)

A konyári

Sóstó-fürdő

f. évben Május 1-én
megnyitattott,
az idény tart
szeptember hó végéig.

Poloskák.

svábbogarak,

csótánybogarak, molyok,
hangyák, bolhák, legyek stb.-ket
biztosan és gyökeresen kiirtja csak az
én minden

rovart irtó porom

dobozokban 1 frtjával, kisebb 55 és 30
krjával. Azonkívül ajánlom különleges-
ségeimet, u. m. sváb- és csótánybogár-
irtó-por dobozokban 1 frtjával, kisebb 55
krjával; moly- és hangya-irtó-por dobo-
zokban 1 frt. kisebb 55 kr. Elpusztit-
hatlan mézga-fujtatók, melyek segítségével
a rovar, moly vagy orosz bogárpor egy-
formán szétosztható és a legkisebb ha-
sadékokba belövelhető. Egy darab ára
40 kr. Poloska-irtó szesz butorok számára
Egy nagy üveg 50 kr., egy kis üveg 30
kr. Felülmúlhatlan hatású poloska-irtó
szesz, falazat számára. Festésnél, meze-
lésnél vagy falak mázolásánál a festékbe,
mészbe vagy vakolatba keverésre alkal-
mas. Egy pintes üveg elegendés egy
középnagyságu szobára. Ára 1 frt.

Cs. és kir. szab. a maga nemében egyetlen hatású

patkány- és egér-irtó-szer

[Nem mérge! esakis rágó álla
toknak halálos.]

Egy bádóg doboz ára 1 ft. 6 doboz 5 frt.
Vidéki megrendelések 1 frton alöz
nem eszközöltenek. Nagybani vevők
jutányos árleengedésben részesülnek. Al-
öszes fentnevezett gyártmányaim meg-
felelő magyar és német használati uta-
sításokkal el vannak látva. Valódi minő-
ségben, nagy és kisebb mennyiségben
kaphatók:

REISS B.,

vegytani termények gyára Budapest, VI. ker.
Király utca 47. sz. a. hova minden irásbeli meg-
rendelés intézendő.

Legjobb asztali- és üditő-ital.

Hazánk legkedveltebb
savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** TORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utal tört magának a felsőbb és leg-
felsőbb körökben is.

Ő fensége

József főhög. és ő fensége Milán szerb király

asztalán rendez-italul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumában is ép
ugymint hazánkban általánosan a kolera megberjedés elleni praeservatív
gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában,
fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Debreczenben kapható: Csanak József, Geréby Fülöp,
Reickl József, Zelmós, Szabó Zsigmond és Varga Lajos uraknál.

Nedves falak szárazzá tétele,

és mindenféle asphalt burkolatok u. m.

járdák, kapubejárások, udvarok, magtárak, pyssó-
irok, vagóhidak, és fali asphaltirozást,

jutányos árban

elkészítését elvállal

Mahlmeister Ádám

burkoló mester, Kis-várad-utca 2099.

Megrendelések ugy helyben, mint vidékről Geréby Fülöp ur
fűszerüzletében (Piacz Br. Podmaniczky ház) elfogadtatnak.

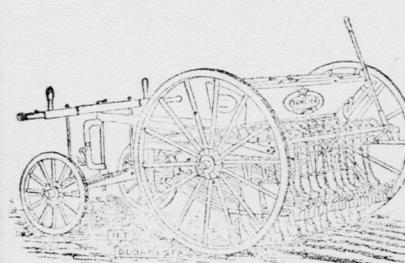
Schlick-féle vasöntöde és gépgyár

Részvény-Társaság Budapest.

Gyár és igazgatóság:
VI. külső váczut 1696/99.

Városi iroda és raktár:
VI. váczú körút 57.

Göz- és jargáncseplő készülétek.

Schlick-féle szab.

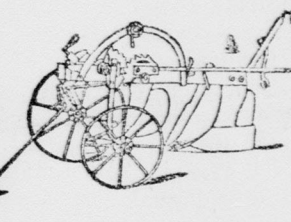
két és háromvasú ekék,

Schlick-féle szab.

„Hala dás”

sorvető-gépek.

SZORVAVETŐ-GÉPEK.

Schlick-féle szab. Rayol-ekék, Schlick- és Vidats-féle ceedetű egyvasú ekék
és talajművelő eszközök, boronák és rügtörő hengerek, szecsakavágók,
répavágók, répapazók, tengeri morzsológok, csöves tengeri darálók, gabona-
tisztító rosták, örlőmalmok stb.

Az összes ekék tartalékreszei készletben tartatnak. — Ellényös fizetési feltételek.

Legalcsóbb árak. — Arjegy zékek kívánatra ingyen és bérmentve.

J E G Y Z E T

Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy
noha a VI. váczú-körút 57 sz. a. lévő irodáink legnagyobb részét a külső váczú uton lévő
gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az eddigi irodai helyiségünkben t.
üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy
ugyanott építési czikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk.

Kiváló tisztelettel

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár
részvénytársaság igazgatósága.